

จดหมายข่าว

ปีที่ 5 ฉบับที่ 22
เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2553

รักษ์ชุมชน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

www.pcd.go.th

**“คิดกว้าง เปิดมุมมองใหม่
กับแผนจัดการมลพิษ”**

ตามติดเวทีอาเซียน
หารับมือมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน

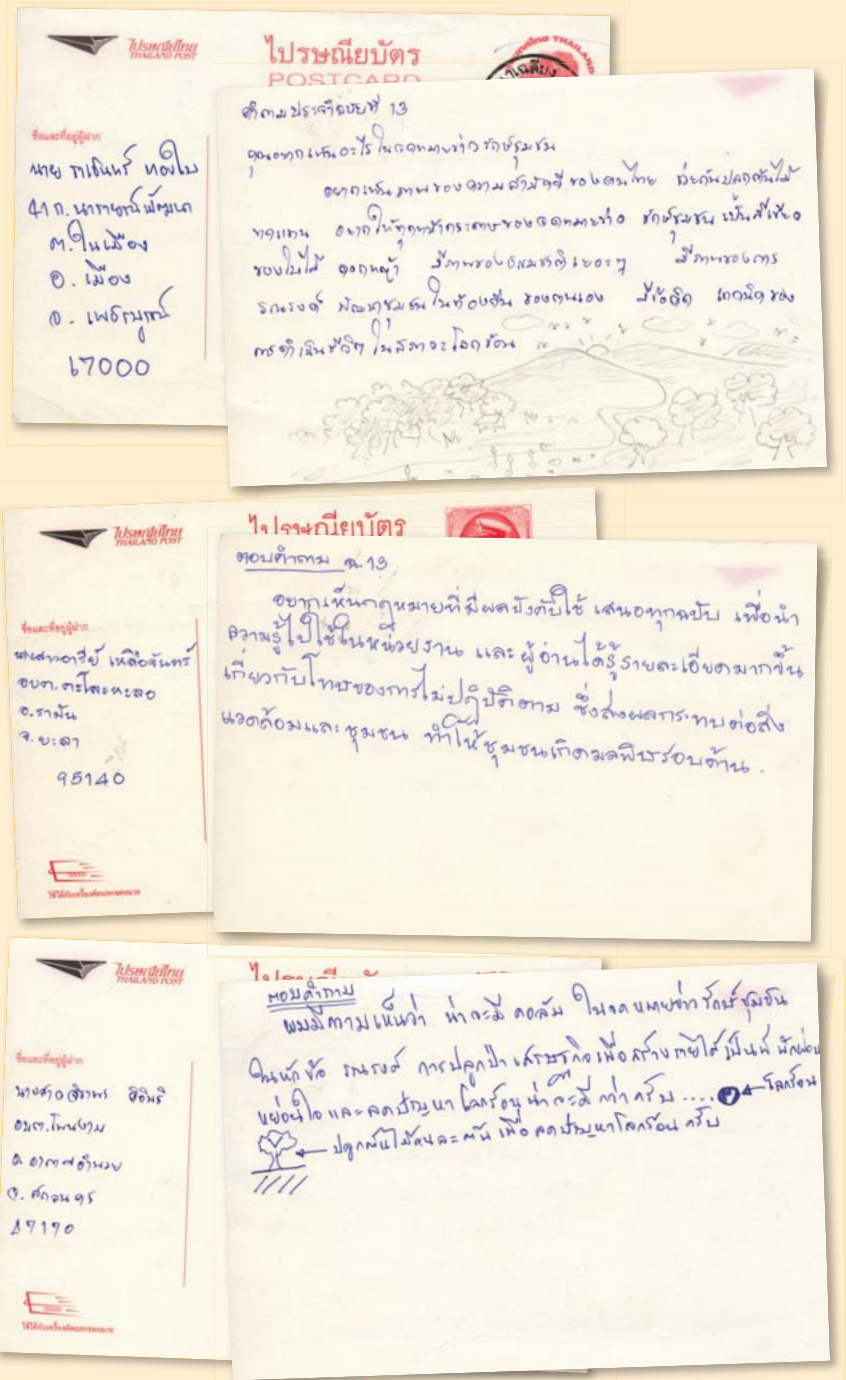
ปิดท้ายรักษ์ชุมชน
ด้วยพลังความร่วมมือของชุมชนตัวอย่าง

บทนำ

กว่า 5 ปีแล้วที่จดหมายข่าวถึงมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกว่า 8,000 แห่งทั่วประเทศ โดยเฉพาะ 2 ปีหลัง ที่รักษัชุมชนได้ปรับเปลี่ยนเนื้อหาและรูปแบบ เพื่อให้เข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด เรามีคอลัมน์เผยแพร่ความรู้ และข้อคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมจากปากผู้บริหารส่งตรงถึงผู้อ่าน เกาะติดสถานการณ์ด้านปัญหามลพิษที่เพิ่งเกิดขึ้น รวมทั้งบอกเล่ากิจกรรมที่กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินงานร่วมกับท้องถิ่นรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ที่ผ่านมากองบรรณาธิการได้รับจดหมายและไปรษณียบัตรจากผู้อ่าน เพื่อร่วมปรับปรุงและแสดงความคิดเห็นถึงคอลัมน์ต่างๆ ในจดหมายข่าว และยังตักคักเมื่อเราจัดกิจกรรมตอบปัญหาชิงรางวัล ซึ่งฉบับที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านร่วมสนุกตอบคำถามมากที่สุดคือ ฉบับที่ 13 เดือนเมษายน-พฤษภาคม 2552 มีเนื้อหาดังนี้ “รวมใจภักดิ์รักษาสีสิ่งแวดล้อมหัวหิน” เป็นของรางวัล แม้รักษัชุมชนฉบับที่ 22 จะเป็นฉบับสุดท้ายของการทำหน้าที่สื่อองค์กรระหว่างรัฐกับชุมชน แต่ในปี 2554 ผู้อ่านจะยังได้พบกับจดหมายข่าว หมายเหตุมลพิษ ที่จะปรับรูปแบบให้มีการผสมผสานระหว่างการรายงานสถานการณ์มลพิษในรอบ 3 เดือนกับเรื่องราวที่น่าสนใจของสิ่งแวดล้อม

ทั้งท้ายไว้ด้วยส่วนหนึ่งของข้อความในจดหมายและไปรษณียบัตรจากผู้อ่านทั่วประเทศ ขอขอบคุณทุกท้องถิ่นที่ร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมกับกรมควบคุมมลพิษ และให้ความสนใจกับกิจกรรมของรักษัชุมชนมาโดยตลอด

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

นายสุวัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา
นายวิจารณ์ สิมานายา
นางสาววิจิรา แสงศรี

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
เลขาธิการกรม

นายวรศาสน์ อภัยพงษ์

รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

บรรณาธิการ

นายนิร คณเพชร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ นางสาวจุฑามาศ เอี่ยมสระศรี

กองบรรณาธิการ

นางอังคณา จันอุไร นางสาวนภัส บัวสรวง นางสาวลัดดา จุลแสง นายบัญชาการ วินัยพานิช นางสาวกนกวรรณ สุขสด
นางสาวพิพร เพชรทอง นางสาวรุจิระ ราชบุรี นางสาวพิชญา เกตุณูดี นางสาวอัญชลี คงสมบูรณ์ นางสาวกานต์สินี ดวงดี
นางสาววราวรรณ เฉลิมโอธู นางสาวสินีนาง วรณศรี นายมนตรี หนูพิน นายไพฑูริ มีนกะนิษฐ นายวัชร พันธ์ฐานาวีกิจ
นางกรรณิกา เอี่ยมศิริ นายชัย ปทุมานุสรณ์ นางสาวพัชรวรรณ แก้วท่า นางสาวบรรจง ประภาณานันท์ นายโกสุเม ผึ้งทอง
นายรุฑเรต หมดหลี

ชุมชนสายใยรัก กั้นคลองสวยน้ำใส ให้คลองอำเภ

กรมควบคุมมลพิษ ร่วมจัดกิจกรรม ชุมชนสายใยรัก
กั้นคลองสวยน้ำใสให้คลองอำเภ ในวันอนุรักษ์และรักษาแม่น้ำ
คูคลองแห่งชาติ 13 กันยายน ณ ลานวัฒนธรรม วัดสุนทรสถิต
จังหวัดสมุทรสาคร

คพ. ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลคลองอำเภ
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาคร
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลักดัน
กิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมคลองอำเภ ซึ่งเป็น
กิจกรรมหนึ่งในการขับเคลื่อนโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว
จังหวัดสมุทรสาคร ตามพระดำริของพระเจ้าวรวงศ์เธอ
พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร เพื่อปรับปรุงสภาพพื้นที่คลองอำเภให้มี
การจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้งการจัดการคุณภาพน้ำและการจัดการ
ขยะมูลฝอยได้อย่างถูกวิธี

ที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษได้ลงพื้นที่เพื่อใช้เป็นข้อมูล
ในการวางแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และกำหนด
แผนการดำเนินงานในด้านการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย
ในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกอบรมให้ความรู้ด้าน
การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างง่าย สำหรับครู นักเรียน และ
ประชาชนในพื้นที่ การผลิตป้ายหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์
การให้ความรู้ในการคัดแยกของเสียอันตรายชุมชน และการจัดเก็บ
ขยะมูลฝอยในคลองอำเภ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่
และผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภ ผู้แทนจาก
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาคร
ผู้แทนจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 และหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี

ในปี 2554 กรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ทบทวนแผนการดำเนินกิจกรรมและผลักดันให้องค์การบริหาร
ส่วนตำบลและสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นหน่วยงานในพื้นที่เป็นหน่วยงานหลัก
ในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภ โดยมีกรมควบคุมมลพิษเป็น
หน่วยงานสนับสนุนทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นการส่งเสริม
ให้พื้นที่สามารถผลักดันกิจกรรมรวมทั้งโครงการได้ตรงตาม
ความต้องการของพื้นที่ และสามารถดำเนินงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

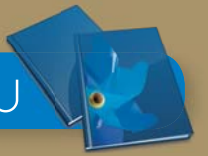
“พลังชุมชน ต่างพื้นที่แต่ไม่ต่างใจ”

“การเดินทางคือการเรียนรู้อย่างหนึ่งของชีวิต
การได้พบกับผู้คนแปลกหน้าต่างถิ่นต่างวัฒนธรรมคือการค้นพบ”

จากแนวคิดนี้เอง เมื่อวันที่ 14 - 15 สิงหาคม ที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษ จึงได้นำเครือข่ายอาสาสมัคร “ผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยะอง” ซึ่งเป็นเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัดระยองที่ร่วมกับการควบคุมมลพิษเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดระยองจำนวนกว่า 40 คน ออกเดินทางเพื่อเติมเต็มประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพบกับเครือข่ายภาคประชาชนลุ่มน้ำท่าจีน เครือข่ายฯ ที่ช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำท่าจีน รวมทั้งผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 จังหวัดนครปฐม ผู้สนับสนุนการดูแลสิ่งแวดล้อมของลุ่มน้ำท่าจีน

สองเครือข่ายจากสองพื้นที่จึงได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ถึงแม้ว่าปัญหาและการจัดการสิ่งแวดล้อมของลุ่มน้ำท่าจีนกับระยองจะมีความแตกต่างกัน แต่ความมุ่งมั่นตั้งใจในการร่วมกันดูแลสิ่งแวดล้อมของทุกคนไม่แตกต่างกันเลย ข้อมูลและประสบการณ์ระหว่างคนรักสิ่งแวดล้อมจึงเกิดขึ้น ด้วยความตั้งใจที่ทำเพื่อชุมชนเหมือนกัน โดยคณะเครือข่ายฯ จากระยองซึ่งเป็นเครือข่ายที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นได้รับความรู้ประสบการณ์แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายที่ดี และตัวอย่างการทำงานที่ประสบความสำเร็จของเครือข่ายภาคประชาชนลุ่มน้ำท่าจีนเพื่อนำไปปรับใช้ โดยเฉพาะการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและบทบาทในการดำเนินงานของเครือข่ายฯ ในพื้นที่ และก่อนเดินทางกลับได้เยี่ยมชมสภาพสิ่งแวดล้อมตลอดสองฝั่งแม่น้ำท่าจีน ซึ่งสะท้อนวิถีชีวิตของชุมชนที่อยู่ร่วมกับสภาพสิ่งแวดล้อมเดิมและสภาพสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

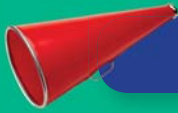
คิดกว้าง เปิดมุมมองใหม่ กับแผนจัดการมลพิษ

สถานการณ์มลพิษของประเทศไทยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ปัญหามลพิษมีแนวโน้มจะรุนแรงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนมากขึ้น และมีปัญหาเรื่องใหม่ๆ ที่ต้องเตรียมพร้อมในการจัดการ แม้ว่าปัจจุบันจะมีหลายหน่วยงานดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษอย่างต่อเนื่อง แต่ขาดความเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการทำให้การแก้ไขปัญหามลพิษไม่ตรงจุด ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปัญหามลพิษทวีความรุนแรง ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความหนาแน่นของประชากรในเขตเมือง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก

ดังนั้น การจัดทำแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559 ในครั้งนี้ จึงเป็นกรอบแนวทางในการจัดการมลพิษของประเทศไทยที่ทันต่อสถานการณ์มลพิษและการเปลี่ยนแปลงของโลก ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการมลพิษที่ต้นทางจนถึงปลายทางใน 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2555-2559) ที่เน้นกระบวนการวางแผนแบบบูรณาการที่มีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อให้ได้แผนฯ ที่สามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน นอกจากนี้จะได้นำสาระสำคัญของแผนฯ ดังกล่าวไปบรรจุเป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559 และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2555-2559 เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติ

- ขั้นตอนในการจัดทำแผนฯ ที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่
1. ทบทวนการจัดทำแผนฯ ที่ผ่านมา กำหนดรูปแบบในการวางแผนการจัดการมลพิษอย่างมีส่วนร่วม วิเคราะห์ปัจจัยสำคัญ ปัญหา และอุปสรรคที่มีผลต่อการบริหารจัดการมลพิษของประเทศ จัดตั้งคณะทำงาน
 2. กำหนดกรอบแผนฯ และวิเคราะห์ประเด็นที่มีผลต่อการจัดการมลพิษของประเทศ
 3. รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อกำหนดประเด็นสำคัญกรอบแนวทางการจัดการมลพิษของประเทศ
 4. วิเคราะห์ ทบทวนจัดกลุ่มความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากำหนดโครงสร้างของแผนฯ
 5. จัดทำรายละเอียดและบูรณาการ (ร่าง) แผนฯ ให้มีทิศทางเดียวกัน
 6. ประชุมหารือ (Round Table) กับหน่วยงานหลักที่สำคัญเพื่อรับฟังความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการทำงานร่วมกันในการจัดการมลพิษของหน่วยงานต่างๆ
 7. รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) แผนฯ ในการหารือสาธารณะระดับภูมิภาค (Public Consultation) 4 ครั้ง (ภาคตะวันออกและภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้)
 8. ปรับปรุง (ร่าง) แผนฯ ตามข้อเสนอแนะให้ครบถ้วนสมบูรณ์
 9. เสนอ (ร่าง) แผนฯ ต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบ ตามลำดับ
 10. ดำเนินการแปลงแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ในเชิงนโยบายระดับชาติไปสู่ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนและการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ได้ดำเนินการในข้อ 1-5 แล้ว เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-ตุลาคม 2553 และขณะนี้อยู่ระหว่างปรับแก้ไขรายละเอียด (ร่าง) แผนฯ ก่อนนำเสนอในการประชุมหารือ (Round Table) กับหน่วยงานหลักที่สำคัญ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการทำงานร่วมกันในการจัดการมลพิษของหน่วยงานต่างๆ และเตรียมการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการหารือสาธารณะระดับภูมิภาค (Public Consultation) 4 ครั้ง ต่อไป

การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนจะประสบความสำเร็จและได้ผลเป็นรูปธรรมได้ก็ต้องอาศัยคนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดแนวทางที่เหมาะสมและตรงกับลักษณะของชุมชนที่มีความแตกต่างกัน และเกิดประโยชน์ที่สอดคล้องกับสภาพของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ ไม่ขัดกับวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน

ชุมชนช่วยสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมช่วยชุมชน

ที่ผ่านมาชุมชนมากมายที่ให้ความร่วมมือเข้าร่วมทำกิจกรรมกับกรมควบคุมมลพิษ และเข้าอบรมความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ทั้งการระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำ การจัดค่ายขยะก่อนทิ้ง การลดเสียงรบกวนไม่ให้เกินมาตรฐาน การดูแลสภาพรถยนต์ไม่ให้ก่อมลพิษ การติดตั้งบ่อดักไขมันของโรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ

รักษุชุมชน ยกตัวอย่างเครือข่ายท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับการดูแลสิ่งแวดล้อม และตัวอย่างของโรงเรียนที่ถือเป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการผลักดันให้ชุมชนเกิดการเข้าร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งให้ความร่วมมือดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

“เครือข่ายชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีน” ซึ่งประกอบด้วย 4 เครือข่าย คือ ชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร เป็นการร่วมมือจากภาคประชาชน ชุมชน โรงเรียน และวัด มีการจัดตั้งคณะทำงานอย่างเป็นระบบ ร่วมกันแก้ปัญหาแม่น้ำท่าจีนเสื่อมโทรม จัดกิจกรรมและก่อตั้งสภาลุ่มน้ำท่าจีน เป็นเครือข่ายติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ และมีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ชุมชนทำเงินเป็นกลุ่มชุมชนที่อยู่ใกล้ชิดมีความผูกพันกับแม่น้ำลำธาร ต้องอาศัยแม่น้ำลำธารเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และมีการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการรณรงค์และปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนช่วยกันฟื้นฟูและดูแลรักษาแม่น้ำลำธาร ที่ผ่านมามีได้จัดโครงการเยาวชนรักทำเงิน สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนรักกลุ่มน้ำ ซึ่งปัจจุบันได้ขยายผลสร้างนักสืบสายน้ำ สอนให้เด็ก ๆ ตรวจสอบคุณภาพน้ำด้วยตัวเอง โครงการคุณธรรมนำสิ่งแวดล้อม ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เพื่อหาแนวทางอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แม่น้ำคูคลอง ไปสู่ชุมชน เช่น การกำจัดขยะ กำจัดวัชพืช สร้างบ่อตกไข่ ไม้ ทำปุ๋ยชีวภาพ เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมของทำกิน ล่าสุดวันสิ่งแวดล้อมโลก 5 มิถุนายน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบรางวัลผู้ทำคุณประโยชน์ด้านทรัพยากรน้ำ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม เพื่อเชิดชูเกียรติและสร้างองค์การตัวอย่างในการมีส่วนร่วมกับการควบคุมมลพิษ ดูแลและป้องกันปัญหามลพิษ

ด้านเยาวชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ร่วมทำกิจกรรมคัดแยกขยะก่อนทิ้งและนำขยะที่ยังมีประโยชน์กลับมาใช้ใหม่ โดยส่งแผนงานประกวดโครงการเรียกคืนวัสดุอะลูมิเนียมใช้แล้ว เพื่อจัดทำชาเขียวพระราชนิพนธ์ เด็กๆ ในโรงเรียนได้จัดคณะทำงาน การติดตามงานคัดแยกอะลูมิเนียมภายในโรงเรียน ขอความร่วมมือไปยังผู้ปกครองและชุมชนโดยรอบ ติดตั้งจุดรับอะลูมิเนียมในพื้นที่และได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนในการจัดหาวัสดุรองรับรวมทั้งจัดการรวบรวมอะลูมิเนียม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กๆ ระดมความเห็น บริหารจัดการภายในด้วยตัวเอง และแสดงบทบาทให้ชุมชนหันมาร่วมมือทำกิจกรรมดังกล่าว สำหรับโรงเรียนที่

เข้าร่วมโครงการเรียกคืนวัสดุอะลูมิเนียมใช้แล้ว เพื่อจัดทำชาเขียวพระราชนิพนธ์ จังหวัดนครปฐม ได้แก่ โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล โรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม โรงเรียนภัทรวิญญานวิทยา โรงเรียนบัวปากท่า โรงเรียนวัดบึงลาดสวย โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ โรงเรียนบ้านบ่อฝ้าย (สังฆประชาอุทิศ) โรงเรียนบ้านดอนกลาง โรงเรียนบ้านหนองพลับ โรงเรียนปากน้ำปราณวิทยา โรงเรียนบ้านโป่งกะสัง โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม โรงเรียนอนุบาลสามร้อยยอด และโรงเรียนบ้านหนองคล้า

ดังนั้นกิจกรรมด้านชุมชนกับสิ่งแวดล้อมจะขับเคลื่อนไปได้ ต้องอาศัยการทำงานที่ต่อเนื่องของภาครัฐ การสนับสนุนจากภาคเอกชน การให้ความร่วมมือจากคนในชุมชน เพื่อให้เกิดพื้นที่ของการมีส่วนร่วม จัดสรรและดูแลทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งสุดท้ายแล้วคนในชุมชนเองก็จะเป็นผู้รับประโยชน์ที่เกิดขึ้นมากมายจากการช่วยกันดูแลและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตัวของคนในชุมชนเอง

อาเซียนหารับมือพิษ จากหมอกควันข้ามแดน

10 ประเทศอาเซียน และ 6 ประเทศคู่เจรจา ย้ำความร่วมมือแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงประเด็นการจัดการป่าพรุ การจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน สิ่งแวดล้อมศึกษา การพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน การส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมและการผลิตที่สะอาด และการจัดการกากของเสียและสารอันตราย

นายภิมุข ลิ้มะโรจน์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายสุพัฒน์ หวังวงศ์พัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ และคณะ เข้าร่วมการประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ 6 และการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 12 ซึ่งจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 11 - 13 ตุลาคม 2553 ณ ประเทศเนการาบรูไน ดารุสซาลาม เพื่อหารือประเด็นความร่วมมือในระดับภูมิภาคในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ

สำหรับปลายปี 2553 ต่อเนื่องถึงไตรมาสแรกของปี 2554 ศูนย์เชี่ยวชาญด้านอุตุนิยมวิทยาเฉพาะทางแห่งอาเซียน (ASEAN Specialised Meteorological Center: ASMC) คาดการณ์ว่าภูมิภาคอาเซียนจะได้รับอิทธิพลของปรากฏการณ์ลานีญา ส่งผลให้มีปริมาณน้ำฝนมากกว่าปกติ อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียนเห็นควรให้คงระดับการเฝ้าระวังและการดำเนินมาตรการในการป้องกันและควบคุมการเผาในที่โล่งอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดวิกฤติสถานการณ์หมอกควันที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งความพยายามของประเทศสมาชิกอาเซียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่ง มีส่วนช่วยในการลดความรุนแรงของปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดนในช่วง 2 - 3 ปี ที่ผ่านมา

นอกจากนี้ รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียนได้มีมติเห็นชอบให้มีการพัฒนาระบบการพยากรณ์ระดับความรุนแรงของไฟ (Fire Danger Rating System: FDRS) ให้ครอบคลุมภูมิภาคอาเซียนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเฝ้าระวังและดำเนินมาตรการในการป้องกันการลุกลามของไฟที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ระบบ FDRS เป็นเครื่องมือในการประเมินความสามารถในการเกิดและการแพร่กระจายของไฟ โดยอาศัยข้อมูลด้านสภาพภูมิอากาศ ปริมาณเชื้อเพลิง และคุณสมบัติของดิน จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ ASMC ในการเฝ้าระวังสถานการณ์ไฟและจำนวน hotspot ในภูมิภาค

นอกจากนี้ การเจรจาเพื่อบรรลุข้อตกลงเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการประชุม 16th session of the Conference of the Parties to the UNFCCC and the 6th session of the Conference of the Parties serving as the Meeting of the Parties to the Kyoto Protocol ซึ่งกำหนดจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2553 ณ เมือง Cancun ประเทศ Mexico โดยประเทศสมาชิกอาเซียนมีท่าทีร่วมกันในการผลักดันให้ประเทศพัฒนาแล้วปฏิบัติตามพันธกรณีและบรรลุเป้าหมายในการลดก๊าซเรือนกระจก ในขณะเดียวกันก็ต้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาศักยภาพเพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและลดก๊าซเรือนกระจกได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีมติเห็นชอบให้มีการจัดการประชุมหารือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเตรียมการสำหรับการประชุมดังกล่าวด้วย

รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียนยังได้หารือกับ 6 ประเทศคู่เจรจา ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐอินเดีย ประเทศนิวซีแลนด์ และสาธารณรัฐเกาหลี ในการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม+3 ครั้งที่ 9 และการประชุมรัฐมนตรีด้านสิ่งแวดล้อมเอเชียตะวันออก ครั้งที่ 2 ซึ่งจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 14 - 15 ตุลาคม พ.ศ.2553 ในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมโลก ได้แก่ กิจกรรมด้านความหลากหลายทางชีวภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อมศึกษา การพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน การจัดการทรัพยากรน้ำ การส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมและการผลิตที่สะอาด และการจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ห้องประชุมศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช

วันที่ 7 ตุลาคม นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในพิธีเปิดป้ายห้องประชุมศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช และทำบุญอุทิศส่วนกุศล 50 วัน แต่ ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช อดีตปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีผู้บริหารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้าราชการ และ รศ.ดร.ปิยธิดา ตรีเดช ภรรยา ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช ร่วมพิธี

Fight Dance

วันที่ 4 ตุลาคม นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมงานครบรอบ 1 ปี Fight Dance กิจกรรมกายบริหารออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ณ ลานอเนกประสงค์ อาคารกรมควบคุมมลพิษ โดยมีตัวแทนจากสมาคมผู้สื่อข่าว บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ผู้สนับสนุนกิจกรรม และเจ้าหน้าที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมกิจกรรม

คพ. ธีรภาพรรณกิจ

ดร.สุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ธีรภาพรรณกิจ จากนายชุมพล ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รางวัลประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวดีเด่น จากโครงการชายหาดติดดาว ในการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards 2010) หรือ รางวัลกีนรี ครั้งที่ 8 ประจำปี 2553 เมื่อวันที่ 27 กันยายน ที่ผ่านมามี ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ กรุงเทพฯ

BANGKOK CAR FREE DAY 2010

วันที่ 26 กันยายน ดร.สุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ และเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ ร่วมปั่นจักรยานจากกรมควบคุมมลพิษถึงลานคนเมือง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (เสาชิงช้า) และรับธงสัญลักษณ์ เพื่อร่วมกิจกรรม BANGKOK CAR FREE DAY 2010 ร่วมทางทั่วไทย ร่วมใจลดโลกร้อน เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนเดินทางโดยใช้ Car Pool ทางเดียวกันไปด้วยกัน ระบบขนส่งสาธารณะ ใช้จักรยานหรือเดิน แทนการใช้รถยนต์ส่วนตัว ลดการใช้พลังงาน ลดมลพิษ และลดโลกร้อน

นอกจากนี้ สมาคมจักรยานเพื่อสุขภาพไทย ได้มอบอะลูมิเนียมจำนวน 1 คัน ให้แก่กรมควบคุมมลพิษ เพื่อร่วมโครงการเรียกคืนอะลูมิเนียม เพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน โดยกรมควบคุมมลพิษได้จัดแสดงนิทรรศการพร้อมเล่นเกมชิงรางวัล และแจกพันธุ์กล้าไม้แก่ประชาชนที่มาร่วมงาน

ห้องถิ่น 94 แห่ง ร่วมเสริมสมรรถนะจัดการขยะมูลฝอย ปี 53

วันที่ 9 กันยายน ดร.สุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธานเปิดการประชุม สรุปผลการดำเนินโครงการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553 ณ โรงแรมเอเชีย โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการประเมินสมรรถนะการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในปี พ.ศ.2552 จำนวน 14 แห่ง และท้องถิ่นที่ร่วมสนับสนุนโครงการในปี พ.ศ.2553 อีก 94 แห่ง เข้ารับโล่และประกาศเกียรติคุณ

คนระยองร่วมพิทักษ์คุณภาพอากาศระยอง

วันที่ 22 สิงหาคม ดร.สุพัฒน หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรมการเก็บตัวอย่างอากาศด้วยอุปกรณ์เก็บตัวอย่างอากาศอย่างง่าย พร้อมทั้งส่งมอบอุปกรณ์ให้แก่ชุมชนในพื้นที่มาบตาพุด ณ โรงแรมสตาร์ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โดยมีสมาชิกจาก 26 ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการฝึกอบรม ทั้งนี้เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม กรมควบคุมมลพิษ ได้จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพิทักษ์คุณภาพอากาศระยอง ครั้งที่ 4 เพื่อพัฒนาความรู้ไปสู่ชุมชนผ่านอาสาสมัครผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยอง รวมทั้งเข้าเยี่ยมชมสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ ณ สถานีอนามัยมาบตาพุด

ศูนย์ช่วยเหลือให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม

วันที่ 16 - 17 กันยายน ศูนย์ช่วยเหลือให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายการช่วยเหลือให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม (Train the Network) หลักสูตร “ประยุกต์การช่วยเหลือให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม สำหรับฟาร์มสุกร” ณ บ้านสวนริสอร์ทจรีป็นสุข จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อม หลักการจัดการมลพิษ และการฝึกปฏิบัติในการช่วยลดมลพิษ เช่น การบำบัดน้ำเสียโดยใช้หมักชีวภาพ

น้ำมันและไขมันจากถังดักไขมันมีประโยชน์กว่าที่คิด

กรมควบคุมมลพิษจัดกิจกรรมประยุกต์ใช้แนวทางจัดการน้ำมันและไขมันจากบ่อดักไขมัน และการใช้ประโยชน์กากไขมันเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองแกลง จังหวัดระยอง เทศบาลนครนครราชสีมา และเทศบาลนครระยอง มีแนวทางจัดการน้ำมันและไขมันจากบ่อดักไขมัน จัดทำฐานข้อมูลอาคารที่มีถังดักไขมัน และติดตั้งถังดักไขมันอย่างถูกสุขลักษณะ รวมถึงการทดสอบการนำกากไขมันมาใช้ประโยชน์เพื่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำ

เมื่อเกิดเหตุสารเคมีรั่วไหล เกิดเพลิงไหม้จากบ่อขยะ การปนเปื้อนของสารอันตรายในสิ่งแวดล้อม จากกิจกรรมต่างๆ หรือสถานที่เก็บสารอันตรายของภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม สถานที่ฝังกลบมูลฝอย การลักลอบทิ้งกากสารเคมี อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม

หนังสือ **“คู่มือแนวทางการจัดการพื้นที่ปนเปื้อนสารอันตราย”** จะช่วยให้ท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้ความเข้าใจในการประเมินและบริหารจัดการพื้นที่ปนเปื้อนสารอันตราย ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจต่อประชาชน จัดการพื้นที่ปนเปื้อนสารอันตรายให้อยู่ในระดับที่มีความปลอดภัยต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบกิจกรรมต่างๆ

ประชาชนที่สนใจสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ หมายเลขโทรศัพท์ 0-2298-2612

สภาชาวบ้าน

สภาชาวบ้าน เลือกคำถามที่ประชาชนสนใจอยากรู้คำตอบมาไขข้อข้องใจ ใครที่สนใจอยากฝากคำถามด้านปัญหามลพิษ สามารถส่งคำถามได้ที่คอลัมน์ สภาชาวบ้าน ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ชั้น 2 กรมควบคุมมลพิษ 92 ซ.พหลโยธิน 7 สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400 หรือ www.pcd.go.th ในหัวข้อ Q&A

ถาม

เคยเห็นข่าวฝึกอบรมเกี่ยวกับการเก็บตัวอย่างอากาศด้วยอุปกรณ์เก็บตัวอย่างอย่างง่าย อยากทราบว่าอุปกรณ์เก็บตัวอย่างอากาศอย่างง่ายคืออะไร และมีประโยชน์อย่างไร

ตอบ

การใช้เครื่องมือเก็บและเครื่องมือวิเคราะห์ที่ยุ่งยากซับซ้อนในการเก็บตัวอย่างอากาศในสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น อุบัติภัยสารเคมีรั่วไหล หรือเกิดปัญหาหล่นสารเคมีฟุ้งกระจาย อาจจะทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหามลพิษได้ทันต่อสถานการณ์ กรมควบคุมมลพิษ ได้พัฒนาอุปกรณ์เก็บตัวอย่างอากาศอย่างง่ายขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บตัวอย่างอากาศในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินดังกล่าว คือ ใช้กล่องเก็บอุปกรณ์แบบสุญญากาศเป็นต้นแบบ โดยเก็บตัวอย่างอากาศใส่ถุงเก็บตัวอย่าง (Tedlar Bag) ซึ่งบรรจุอยู่ในกล่อง เมื่อต้องการเก็บตัวอย่างอากาศจะต้องทำให้สภาวะภายในเป็นสุญญากาศ โดยตัวอากาศจากภายนอกจะเข้ามาในถุงเก็บตัวอย่างอากาศ จากนั้นจึงนำถุงเก็บตัวอย่างที่ได้ส่งให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องนำไปตรวจสอบหาชนิดของสารเคมีในเบื้องต้นโดยอาจใช้วิธีง่ายๆ เช่น ใช้หลอดตรวจวัดสารเคมี (Detector tube) หรือเครื่องตรวจสอบสารเคมีแบบพกพา (Portable gas analyzer) เป็นต้น การเก็บตัวอย่างโดยวิธีนี้มีความเหมาะสมและสะดวก เพราะใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน ไม่ยุ่งยาก ทำให้เราสามารถตรวจสอบชนิดของสารมลพิษได้ และนำไปสู่การสืบหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาได้อย่างทัน่วงที

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

จดหมายข่าว

ปีที่ 5 ฉบับที่ 22
เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2553

รักชุมชน

www.pcd.go.th

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538
ไปรษณีย์สามเสนใน

เรียน

“สร้างบรรทัดะประโยชน์ เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม”

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2298 2082-84 โทรสาร 0 2298 2085